

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos LI. — Izdan in razposlan dne 13. oktobra 1870.

121.

Razglas ministerstva za finance od 5. oktobra 1870,

o tem, kje se bodo zunaj Dunaja na pobotnico izplačljive obresti od obligacij loterijskega zajma (posojila) let 1854 in 1860 izplačevale.

Ministerstvu za finance vidi se primerno določiti, da se obresti obligacij loterijskega zajma let 1854 in 1860, plačevane na pobotnico (plačilni list), naj bodo te obligacije na kako ime zavezane (vinkulirane) ali za hranilni list pri blagajnici državnih dolgov shranjene, smejo po zdaj tako, kakor se smejo obresti na kako ime slovečih obligacij enotnega državnega dolga, izplačevati ne samo v c. kr. blagajnici državnih dolgov na Dunaji, ampak po tem, ko se formalno na nje preodkažejo, tudi v vseh v §. 4, odstavkih *b)* in *c)* ukaza od 28. decembra 1868 (Drž. zak. št. 158) imenovanih blagajnicah in uradih, torej v vseh c. kr. deželnih glavnih blagajnicah, samo v glavni blagajnici Dunajski ne, v c. kr. davkovnem in nabornem uradu v Krakovu, po tem vsled privolitve kraljevsko-ogerskega finančnega ministerstva v kraljevsko-ogerskih blagajnicah v Budimu, Požunu, Šopronji, Košicah, Temišvaru, Zagrebu, Sibiriji in Kološu, zadnjič v vseh c. kr. in kraljevsko-ogerskih davkovnih uradih.

Holzgethan s. r.

122.

Ukaz ministra za bogočastje in uk od 6. oktobra 1870,

s katerim se več določil propisa o preskušnjah kandidatov za učiteljstvo po popolnih realnih šolah predružačuje.

Vsled najvišje pooblastitve spreminjajo se §§. 2, 3, 5, 17, 18 in 21 ministerskega ukaza od 24. aprila 1853, Drž. zak. št. 76, tako le :

§. 2.

1. Da bode kandidat pripuščen k preskušnji, naj svojo prošnjo podá ravnateljstvu tiste preskuševalne komisije, pred katero misli preskušnjo opraviti. Svoji prošnji naj priloži:

- a) izpričevalo o tem, da je na kateri gimnaziji preskušnjo zrelosti z dobrim uspehom opravil, ako za to želi preskuševan biti, da bi dobil učiteljsko zmožnost za predel „jezikov“ ali „zgodovine“;
- b) izkaz, da se je tri leta na vseučilišči ali na tehnični visoki šoli učil in bil reden poslušalec, ter da se
- c) v teh treh letih ni primerilo nič zopernega, kar se tiče njegovega nravnega obnašanja;
- d) ako je čez leto dni preteklo, odkar se je doučil, mora kandidat priložiti izpričevalo kake javne oblasti o tem, kako se je v tem času vladal;
- e) popis svojega življenja, v katerem mora zlasti razložiti, kako se je izobraževal in katerih posebnih predmetov se je učil, in ob enem povedati, za katere predmete in v katerem učnem jeziku meni, da je zmožen učiteljevati.

2. Ako se katero teh izpričeval ne more priložiti ali ako preskuševalna komisija na katerem kako spotiko najde, pa je vendar dokazano, da kandidat utegne dober biti za učiteljstvo, ali če druge okolnosti kažejo, da je on trdno in pravilno izobražen, naj se preskuševalna komisija obrne k ministru uka, da on rásodi, ali ga je pripustiti k preskušnji, ter naj temu vprašanju tudi svoje mnenje pridene.

§. 3.

Da kandidat sploh dobi zmožnost za učiteljsko službo po realnih šolah, mora:

1. V preskušnji dokazati trdno znanost v tistih predelih, za katerih učenje zlasti želi zmožnost dobiti, in

2. pokazati zadovoljujoče znanje učnega jezika.

Po tem, kako se izide preskušnja v obojem oziru, sodi se, če je kandidat zmožen za učiteljstvo v celi realni šoli ali samo na nižji realki. Komisija naj o tem, kolikor ta propis ne daje določnih pravil, po svojem sprevidu sodi, ter naj svoj rásod vselej v izpričevalu na tanko in določno izreče.

§. 5.

Kdor hoče dobiti zmožnost za učni jezik na višji realki, mora se ob enem podvreči učiteljski preskušnji vsaj za nižjo realko, ali

- a) iz drugega deželnega jezika ali pa iz francoskega ali angleškega jezika, s čimer zadobi vendar samo zmožnost za službo na taki realni šoli, na kateri se dotični drugi jezik uči, ali
- b) iz zemljepisa in zgodovine (povestnice), ali
- c) iz fizike, ali

- d) iz prirodopisa (naravopisa), ali
- e) iz matematike.

Zmožnost, postati učitelj za zemljepis, sme se zadobiti tudi v zvezi z zmožnostjo za fiziko ali za prirodopis. A učiteljska zmožnost za zgodovino more tudi po zdaj dobiti samo kdor že ima učiteljsko zmožnost za zemljepis.

Zmožnost za zemljepis in povestnico zgolj bode dovoljna samo tedaj, če veljá za višjo realko in samo za učiteljsko službo na višji realki. Ako veljá ta zmožnost samo za nižjo realko, mora z njo združena biti zmožnost za učni jezik.

Kdor hoče dobiti zmožnost samo iz matematično-naravoznanstvenih predelov, mora jo izkazati najmenj iz dveh v §. 4 naštetih predmetov (a do f), in to vsaj iz enega za višjo realko.

§. 17.

Kar se tiče zadostnega znanja učnega jezika, mora vsak kandidat izkazati, da ga zna pravilno in spretno rabiti, in da razume njegove najvažnejše slovniške postave.

§. 18.

Ako so v zglasilu izpolnjeni uveti (pogoje), ki jih §. 2 našteva, določi preskuševalna komisija preskuševanjska dela, namreč:

1. Preskuševanec dobí dve ali tri naloge, da jih domá izdela;

- a) za eno izmed njih naj se izbere snov (thema) splošnega, zlasti didaktičnega ali pedagogičnega obsežka, katerega delaje ima kandidat priliko izkazati, da je prav razumel, v katerem razmerji stoji njegov predel do namena, ki ga ima vsa omika, in da je uspešno preudarjal, kako je treba v šoli razlagati ga.

Načelnik preskuševalne komisije določi za vsak primer posebej, kateri predelni preskuševalec naj postavi pedagogično-didaktično nalogo.

- b) Vsa druga vprašanja morajo se vsakakor izbrati izmed teh predmetov, katerih se je kandidat sosebno učil, in sicer tako, da mu je v njih dovolj lahko pokazati, koliko in kako korenito se je katerega učil;
- c) za izdelovanje teh nalog daje se preskuševancu doba treh do šestih mesecev. Kadar izdelano nalogo oddá, naj po svoji vesti pové, katere pripomočke je pri delu rabil;
- d) ako preskuševanec s popisom svojega življenja vred podá kako svoje vže tiskano delo, prepuščeno je preskuševalni komisiji določiti, če bode to delo namesto ene ali vseh pismenih nalog obveljalo, da bi se po njem sodilo, ali pa zahtevati, kar sicer postava veleva.

§. 21.

III. Ustna preskušnja.

- a) obsega predmete, katere si je preskuševanec izbral, in znanje učnega jezika, omenjeno v §. 17; ona naj v tistih predmetih, v katerih je preskuševanec vže pismeno delal, dopolni in zagotovi to, kar je pismena preskušnja pokazala;
- b) preskuševalna komisija sme ob enem več preskuševancev, ne samo enega, ustno preskuševati, če tudi niso istega predmeta realnih šol za svoj poglavitni uk izbrali; to da več nego trije kandidatje se vendar ne smejo ob enem ustno izpraševati.

Zadnje utesnilo ne veljá za delo pod zaporom.

- c) Pri ustni preskušnji mora ravnatelj preskuševalne komisije neprenehoma, in razen njega morata vsaj po dva druga izmed komisije pričujoča biti.

O vsi ustni preskušnji naj se piše, in to, če se jih več ob enem preskušava, o vsakem preskuševanci svoj zapisnik.

Stremayr s. r.